

**ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА**

**КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ ДАТ І ПОДІЙ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2020 РІК**

СТАРОБІЛЬСЬК – 2019

ПЕРЕДМОВА

Луганська обласна універсальна наукова бібліотека щорічно видає покажчик до пам'ятних дат та ювілеїв у Луганській області.

Метою створення покажчика є надання допомоги просвітянкам, лекторам, культурно-освітнім працівникам у доборі та популяризації матеріалів, які мають відношення до найважливіших подій у політичному, історичному, науковому та культурному житті Луганщини.

Цього року відзначатимуться пам'ятні дати та ювілеї:

Січень

5

115 років від дня народження **Баглюка Григорія Микитовича** (1905 – 1938) – відомого українського письменника, уродженця с. Лозова-Павлівка (у складі м. Брянка) Луганської області. З 1930 року – головний редактор часопису «Забой», «Літературний Донбас», редактор однойменного журналу «Літературний Донбас» (з 1932 року). 22 грудня 1937 року засуджений до розстрілу. Реабілітований у 1991 році.

27

100 років від дня народження **Дідури Григорія Харитоновича** (1920-1995) – луганського скульптора, учасника Другої світової війни, члена Національної спілки художників України (1980), Працював у галузі станкої та монументальної скульптури. Учасник обласних, всеукраїнських виставок від 1953 року. Викладав у Луганському художньому училищі.

30

100 років від дня народження **Губського Івана Кіндратовича** (1920-2009),– луганського художника, живописця, члена Національної спілки художників України (1960), заслуженого художника України (1997). Учасник обласних, всеукраїнських, всесоюзних виставок (1955). Персональні виставки у Луганську (1990, 1995, 2000, 2002, 2005). Працював у галузі станкового, монументального живопису та книжкової графіки. Основні роботи: триптих «Старі шахтарські пісні», «Край Донецький» (1990), «Озеленення териконів» (1990), «Червоні терикони» (1991), «Джерело» (2001), «Дике поле» (2001), «Голодомор», «Пам'яті шахтарів», «ГУЛАГ», «Відпочинок у полі» (2002), «5 грудня 1942 року» (2002), «Літня жінка» (2003).

Лютий

5

45 років від дня народження Готфріда Дениса Рудольфовича (1975) – луганського важкоатлета, тренера, заслуженого майстра спорту України з важкоатлетики, бронзового призера XXVI Олімпійських ігор 1996 року, двократного чемпіона миру та Європи, головного тренера спортивної команди внутрішніх військ МВС.

14

165 років від дня народження **Гаршина Всеволода Михайловича** (1855-1888) – видатного письменника, поета, життя якого було пов'язане зі Старобільським повітом (нині м. Старобільськ Луганської обл.), автора нариса «Справжня історія Н-ських земських зборів», створеного на основі спостережень тогочасного побуту міста Старобільська. Його ім'я носить

одна з вулиць міста Старобільська. У 1969 році у Старобільську встановлений пам'ятник В. М. Гаршину, автором якого став скульптор І. П. Овчаренко.

21

140 років від дня народження **Скворцової Євгенії Євграфівни** (1880-1974), засновниці акушерства та гінекології на Луганщині, заслуженого лікаря України (1949). 15 лютого 1911 року почала працювати у Луганській земській лікарня помічником хірурга .

24

20 років від дня створення обласного Центру з профілактики і боротьби зі СНІДом.

Березень

12

95 років від дня народження **Толоконнікової Маргарити Миколаївни** (1925–1976) – майстрині пейзажу та жанрових сцен, заслуженої художниці України, членкині союзу художників. Брала участь у міжнародних виставках (з 1956). Відома своїми реалістичними натюрмортами, сповненими сонцем та дитячим жанром. Твори художниці зберігаються у музеях України, а також у приватних колекціях України, РФ, Казахстану, Молдови, Польщі, Греції, Італії. Мешкала та працювала у м. Луганськ.

16

20 років від дня створення Інституту культури і мистецтв Луганського державного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка (нині Луганського національного університету). Інститут з 2015 року через події на Сході України переміщений до м. Полтава.

27

100 років з дня заснування Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. СНУ імені Даля заснований на базі Луганського машинобудівного інституту та декількох вищих навчальних закладів м. Луганська та Луганської області. З причин збройного конфлікту на території міста Луганськ навчальний заклад переміщений до м. Северодонецька Луганської області, де і проводить свою освітню діяльність на базі Северодонецького технологічного інституту.

Квітень

7

75 років від дня народження **Голобородька Василя Івановича** (1945) – луганського поета, члена Національної спілки письменників України (1988), лауреата Національної премії України імені Т. Г. Шевченка (1994). Дебютував у 1963 році. Перша поетична книжка українською мовою вийшла за кордоном в 1970 році («Летюче віконце»). У 1988 році в Україні вийшла збірка верлібрів «Зелен день», за який поета відзначено літературною премією ім. Василя Симоненка і прийнято до Спілки письменників. Пізніше вийшли збірки поезій: «Ікар на метеликових крилах» (1990), «Соловейків теремок» (1991), «Калина об Різдві» (1992). За збірки «Ікар на метеликових крилах» та «Калина об Різдві» поета нагородили Державною премією ім. Т. Шевченка (1994). Василь Іванович досліджує поетику української казки. Наділений міфічним баченням світу, тонко володіє засобами народної поетичної творчості. Його вірші опубліковано окремою книжкою в перекладі англійською мовою й видано в Торонто (Канада) (1991) в перекладах Миросі Стефанік (видання двомовне). Є окремі книжкові видання також португальською в перекладах Віри Вовк (Ріо-де-Жанейро,

Бразилія, 1991) та польською, у перекладах відомих польських перекладачів з української мови (Варшава, Польща, 1995). З 2001 року жив у Луганську. Через бойові дії на Сході України в 2014 році став вимушеним переселенцем. Від липня 2014 року проживає в м. Ірпінь Київської області.

8

65 років від дня народження **Турнеєва Сергія Петровича** (1955) – композитора, теоретика, педагога, музично-громадського діяча, члена Національної Спілки композиторів України (1985), члена Національної всеукраїнської музичної спілки (1998), заслуженого діяча мистецтв України (2008), доцента (2011), голови Луганського осередку НСКУ (1994), члена правління НСКУ (2008). У його творчості органічно поєднуються традиції української національної музичної культури та сучасні засоби музичної виразності. Музика С. П. Турнеєва гідно презентує Україну на Міжнародному рівні. Він брав участь у V Міжнародному фестивалі камерної інструментальної духової музики у Польщі (1989), Міжнародному музичному фестивалі «Скоп'євське літо» у Македонії (1992), XXVI Міжнародному фестивалі сучасної музики «Московская осень – 2004», Міжнародному музичному фестивалі «Musik Forum» (Австрія, 2004, 2005), Міжнародному музичному фестивалі «Харківські асамблеї» (2006). Твори композитора звучать у концертних залах України, а також Бельгії, Іспанії, Канади, Росії, Сербії, США, Франції.

12

55 років з дня утворення Луганської обласної організації Національної спілки письменників України. Першим її головою став прозаїк і драматург Тарас Рибас.

19

120 років від дня народження **Птушка Олександра Лукича** (1900-1973), кінорежисера, кінооператора, мультиплікатора, сценариста, художника, майстра казкового жанру у кіно, народного артиста (1969), Лауреата Державної премії, уродженця м. Луганськ. Режисер О. Птушко ввійшов до історії кіномистецтва як новатор, експериментатор і художник, який постійно знаходився у пошуку нових унікальних можливостей кіно. Творчою спадщиною майстра стали не тільки художні і мультиплікаційні фільми, а й ряд науково-популярних книг з питань трюкових і комбінованих зйомок.

Травень

14

85 років від дня народження **Ужченка Віктора Дмитровича** (1935–2010), українського лінгвіста, професора, доктора філологічних наук, завідувача кафедри ЛНУ імені Тараса Шевченка, засновника Луганської фразеологічної наукової школи. Його «Словник східнословобанських і степових говірок Донбасу» (співавторство з Д. Ужченком) став справжньою енциклопедією фразеології Слобожанщини.

15

55 років з дня утворення Луганського обласного відділення Національної спілки письменників України.

25

105 років від дня народження **Щепенка Миколи Назаровича** (1915-1995) – українського письменника, члена Національної спілки письменників України (1989), одного із засновників Сватівської літературної студії «Світанок». Писав українською мовою. Автор книг, розповідей і повістей: «Людина іде до сонця», «Знахідка» (1958), «Земля пахне» (1963), «Два

постріли» (1973), «Вибір» (1974), «Люди добрі» (1995), «Батькові руки» (1989). Мешкав у м. Сватове Луганської області.

80 років від дня народження **Швецова Валерія Валентиновича** (1940) – українського скульптора, професора, заслуженого діяча мистецтв України (1981), завідувача кафедри скульптури Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, керівника навчально-творчої майстерні (1993), уродженця смт. Штерівка Луганської області. Основні твори: пам'ятник Менделєєву, Київ (1995), Пам'ятник Андрію Первозванному, Київ (1999), Пам'ятник Сагайдачному, Київ (2000), монета Нацбанку України «Соломія Крушельницька», ескіз ордена «Ярослав Мудрий» (1995).

75 років з дня заснування Луганської обласної наукової медичної бібліотеки (1945). Першим директором була призначена Т. Плещенко (1945-1951рр.).

Червень

16

120 років від дня народження **Дубового Івана Васильовича** (1900 – 1981), генерал-майора танкових військ, Героя Радянського Союзу (1944), учасника Другої світової війни, командира 16-го танкового корпусу 2-ї танкової армії 1-го Українського фронту, уродженця м. Старобільська Луганської області.

18

105 років від дня народження **Чернова Леоніда Івановича** (1915 – 1990) – художника-живописця, графіка, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1966), професора (1977), уродженця і почесного громадянина м. Старобільська Луганської області. Патріот рідного міста. У 1977 році подарував Старобільську 100 картин, з яких більше половини – його твори, інші – роботи друзів та учнів художника.

Липень

2

65 років від дня народження **П'ятигорця Георгія Анатолійовича** (1955) – художника, члена Національної спілки художників України (1992), доцента кафедри художньо-комп'ютерної графіки ЛДАКМ, учасника обласних, всеукраїнських та зарубіжних виставок, уродженця м. Луганська. Працює у галузі графіки, комп'ютерної графіки та живопису. Картини знаходяться у приватних колекціях у Великобританії, Нідерландах, Франції, Німеччині, Норвегії, Польщі, Данії, Україні та інших країнах.

22

90 років від дня народження **Шаповалова Петра Максимовича** (1930-2001) – соліста-вокаліста Луганської обласної філармонії, заслуженого артиста України (1972), уродженця м. Лутугине Луганської області.

23

105 років від дня народження **Матусовського Михайла Львовича** (1915-1990) – видатного поета-пісняра, сценариста, кандидата філологічних наук, лауреата Державної премії СРСР (1977), Почесного громадянина Луганська (1987), нагородженого орденами та медалями, уродженця Луганська.

Серпень

21

80 років від дня народження **Риб'янцевої Інни Павлівни** (1940) – директора Луганської обласної універсальної наукової бібліотеки (1984-2017), заслуженого працівника культури України (1997), голови Луганського відділення Української бібліотечної асоціації (з 2010), нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня за вагомий особистий внесок у розвиток національної культури, збереження бібліотечного фонду держави, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм (2012).

25

30 років з дня відкриття у м. Лисичанськ першого в Луганській області пам'ятного знаку жертвам голодомору на Україні 1932 – 1933 років.

28

25 років від дня відкриття пам'ятника загиблим шахтарям у м. Кременна Луганської обл.

Вересень

15

100 років від дня народження **Чернявського Микити Антоновича** (1920 – 1993) – луганського письменника, поета, члена Національної спілки письменників України (1948), відповідального секретаря Луганської обласної організації спілки письменників України, уродженця в с. Смолянинове Новоайдарського району Луганської області. Учасник Другої світової війни, організатор підпільного госпіталю. Працював завідувачем медпункту у рідному селі, у редакціях газет «Луганська правда» і «Прапор перемоги», керував Луганським обласним літературним об'єднанням. Автор поетичних книжок: «Зерна щастя» (1948), «Поезії» (1951), «Красуються жита» (1955), «Вітер з поля» (1957), «Голуби на плацах» (1958), «Дума про Донець» (1959), «На тихій Лугані» (1962), «Щоб небо не падало» (1963), «З глибини доріг» (1964), «Мирославна» (1965), «Проводжаю сина» (1967), «Відстані» (1968), «Зелена можуть» (1969).

20

50 років з дня відкриття Сєверодонецької дитячої художньої школи (1970).

Жовтень

1

100 років з дня відкриття Луганської індустріальної технічної профшколи (1920) (нині коледж Східноукраїнського національного університету імені В. Даля).

24

105 років від дня народження **Чернова Леоніда Івановича** (1915-1990) – художника-живописця, графіка, заслуженого діяча мистецтв України (1966), професора (1977), уродженця м. Старобільськ Луганської області.

Листопад

4

70 років від дня народження **Лашонова Федора Серафимовича** (1950) – луганського волейболіста, тренера, чемпіона XXII Олімпійських ігор у Москві (1980), заслуженого майстра спорту (1980), володаря Кубка світу (Японія, 1977), Кубка володарів Кубків європейських країн (Греція, 1973), ст. викладача кафедри фізичного виховання Луганського медичного університету (2011-2014), почесного громадянина Луганська (2007), уродженця м. Ровеньки Луганської області.

6

95 років від дня народження Погромського Миколи Олександровича (1925 – 2002) – луганського письменника, члена Національної спілки письменників України (1973), уродженця м. Брянка Луганської області.

11

65 років від дня народження **Іоффе Ігоря Володимировича** (1955), ректора ДЗ «Луганський державний медичний університет» (з 2015 року), доктора медичних наук, професора, заслуженого лікаря України, головного хірурга Луганської області (з 2006 року), нагородженого орденом «За заслуги III ступеню». Іоффе І. В. присвоєно почесне звання «Заслужений лікар України». Народився у м. Сватове Луганської області.

90 років від дня народження **Жарова Бориса Павловича** (1930) – луганського поета, лауреата літературних премій, члена Міжрегіональної спілки письменників і Конгресу літераторів України, уродженця м. Попасна Луганської області. За внесок у розвиток літератури в Україні рішенням Правління МСПУ Борис Жаров нагороджений літературною премією ім. Бориса Грінченка.

Грудень

1

115 років від дня народження **Івана Приблудного** (Овчаренка Якова Петровича) (1905 – 1937) – поета, уродженця селища Безгинове Новоайдарського району. У 1937 році Іван Приблудний був репресований за «активну участь в антирадянській терористичній організації» і 13 серпня цього ж року розстріляний. Посмертно реабілітований 24 листопада 1956 року, у 1988 році посмертно прийнятий до членів Спілки письменників. У пам'ять про письменника в смт. Новоайдар відкрили пам'ятник, а також пам'ятник і меморіальна дошка встановлені на батьківщині поета – у селі Безгинове.

16

70 років від дня народження **Солодова Сергія Миколайовича** (1950) – українського актора театру і кіно, заслуженого артиста України (1998), актора Луганського обласного академічного театру, уродженця Луганська. Нині актор у Київському театрі драми і комедії на лівому березі Дніпра.

19

100 років від дня народження **Руденка Миколи Даниловича** (1920-2004) – видатного українського письменника, громадського діяча, одного з засновників Української Гельсінської Групи, лауреата літературної премії імені В. К. Винниченка (1991), лауреата Національної державної премії України імені Т.Г. Шевченка (1993), Героя України (2000) уродженця с. Юр'ївка Лутугінського району Луганської області.

21

230 років від дня народження **Ковалевського Євграфа Петровича** (1790-1867) – видатного українського вченого, гірничого інженера Луганського заводу (1810-1816), академіка, автора першого геологічного опису Донбасу, державного діяча. Є. П. Ковалевським вперше була виділена Бахмутська геологічна формація Донецького кряжу і введена сама його назва (від річки Донець; скіфське «дон» означає «вода, ріка»), що визначило майбутню назву регіону.

29

50 років від дня народження **Місютіна Григорія Анатолійовича** (1970) – українського гімнаста, заслуженого майстра спорту, шестикратного чемпіона світу, чемпіона Олімпійських ігор в Барселоні (1992), бронзового призера XXVI Олімпійських ігор в Атланті (1996), заслуженого тренера України, Почесного громадянина (1992) і уродженця Луганська.

ЦЬОГО РОКУ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

- 1185** 835 років від дати походу князя Ігоря Святославовича проти половців на території нашого краю.
- 1600** 420 років з дати заснування слободи Стара Біла (нині м. Старобільськ).
- 1640** 380 років з дати заснування села Борівське Попаснянського району.
- 1645** 375 років з дати заснування селища Білолуцьк Новопсковського району.
- 1660** 360 років з дати заснування запорожцями Суходольського пікету в урочищі Макарів Яр (нині селище Пархоменко Краснодонського району).
- 1670** 350 років з дати заснування села Іллірія Лутугинського району.
- 1680** 340 років з дати заснування слободи Кремінної (нині м. Кремінна).
- 1690** 330 років з дати заснування села Муратове Новоайдарського району.
- 1690** 330 років з дати заснування села Кубань Новопсковського району.
- 1690** 330 років з дати заснування смт. Марківка.
- 1700** 320 років з дати заснування смт. Білокуракино.
- 1705** 315 років з дати заснування міста Ровеньки.
- 1720** 300 років з дати заснування села Коноплянка Білокуракинського району.
- 1730** 290 років з дати заснування слободи Верхня Дуванка Сватівського району.
- 1775** 245 років з дати заснування слободи Нагольна (нині Нагольно-Тарасівка Ровеньківської міськради).
- 1785** 235 років від дати відкриття церкви Успіння Божої Матері в слободі Нагольна (нині Нагольно-Тарасівка Ровеньківської міськради).
- 1795** 225 від дати відкриття першої шахти в с. Лисяча Балка (нині м. Лисичанськ).
- 1795** 225 років від дати заснування міста Луганськ згідно з Указом імператриці Російської імперії Катерини II про початок будівництва Луганського ливарного заводу на річці Лугань.
- 1800** 220 років від дати смерті Ратча Івана Яковича (1748-1800) – першого лікаря Луганського ливарно-механічного заводу (день і місяць смерті невідомі).
- 1805** 215 років з дати заснування Стрілецького кінного заводу в Міловському районі.
- 1815** 205 років з дати заснування села Верхньогерасимівка Краснодонського району.
- 1825** 195 років з дати заснування Новоолександрівського кінного заводу Біловодського району.
- 1850** 170 років з дати заснування села Новодар'ївка (нині Ровеньківської міськради).
- 1880** 140 років з дати заснування села Придорожнє Краснодонського району.
- 1890** 130 років з дати заснування Донецького содового заводу (нині Лисичанський содовий завод).
- 1895** 125 років з дати заснування м. Алчевськ.
- 1895** 125 років з дати заснування м. Рубіжнє.
- 1895** 125 років з дати спорудження залізничної колії Куп'янськ-Лисичанськ.
- 1895** 125 років з дати заснування м. Антрацита.
- 1895** 125 років від дати відкриття Свято-Миколаївського храму в м. Лисичанськ.
- 1920** 100 років з дати присвоєння станції Криндичівка статусу міста і, відповідно, перейменування в м. Красний Луч.
- 1925** 95 від дати утворення Луганського обласного архіву.
- 1935** 85 років з дати створення першого оркестру народних інструментів у Луганську.
- 1945** 75 років з дати створення Луганського симфонічного оркестру (1945).
- 1945** 75 років від дати відкриття у Луганську дитячої художньої школи.
- 1945** 75 років з дати заснування у Луганську музичного училища (нині Музичне відділення Луганського коледжу культури і мистецтв).
- 1945** 75 років з дати відкриття міської бібліотеки у м. Рубіжнє.

- 1955** 70 років з дати відкриття міської бібліотеки у м. Первомайськ.
- 1960** 60 років від дати створення Ворошиловградського машинобудівного інституту (нині Східноукраїнський національний університет імені В.І. Даля) на базі вечірнього робітничого машинобудівного інституту.
- 1965** 55 років від дати відкриття міського народного краєзнавчого музею у м. Ровеньки.
- 1965** 55 років від дати відкриття музичної школи у м. Перевальськ.
- 1980** 40 років від дати відкриття художньої школи у м. Кремінне.
- 1980** 40 років від дати відкриття історико-краєзнавчого музею у м. Ровеньки.
- 1990** 30 років з дати створення Перевальського районного історичного музею.